

Iqaamat-ul-Baraahiyn

[Kusimamisha hoja]

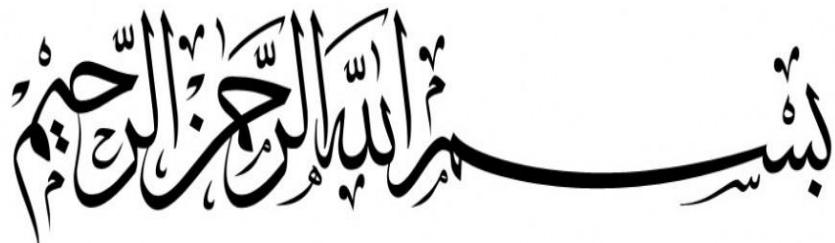
Mwandishi:

Imaam 'Abdul-'Aziz bin 'Abdillaah bin Baaz

Tarjama:

Abu 'Ubaydillaah Abu Bakr Khatwiyb al-Atrush

Umm 'Ubaydillaah 'Aaishah Nu'maan

Kipengele cha kwanza

Himdi zote anastahiki Allaah na swalah na salaam zimwendee Mtume wa Allaah, kizazi chake, Maswahabah wake na wale wote wenye kufuata mwongozo wake. Amma ba'd:

Gazeti la kikuwait "al-Mujtamaa'" limeeneza katika idadi yake ya kumi na tano 14/04/1390 shairi lililorushwa kutoka kwa mtu akiwa na jina "Aaminah" kwa anwani "Kuhusu mazao matukufu ya Mtume". Ndani yake mna kumtaka uokozi Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) ili aweze kuunusuru Ummah kutokamana na mfarakano na tofauti walizotumbukia ndani yake. Shairi lenyewe ni kama lifuatayo:

Ee Mtume wa Allaah! Uokoe Ummah

uliofunkwa na moto wa vita

Ee Mtume wa Allaah! Uokoe Ummah

katika giza la ashaka unazidi kudidimia

Ee Mtume wa Allaah! Uokoe Ummah

kwenye mlolongo wa huzuni umepotea uoni wake

Mpaka alipofikia kusema:

Ee Mtume wa Allaah! Uokoe Ummah

katika giza la shaka unazidi kudidimia

Iharakishe nusura kama jinsi ulivyoiharakisha

katika Badr pindi ulipomwomba Allaah

Unyonge ukageuka kuwa ushindi na nguvu

hakika Allaah ana majeshi ambayo hawawezi kuyashinda

Allaah ni mkubwa! Namna hii mwandishi huyu anaelekeza maombi na kuomba kwake uokozi kwa Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) akimuomba auokoe Ummah kwa kuharakisha nusura, ima kwa kusahau au kwa ujinga wa kutokujua kuwa nusura iko mikononi mwa Allaah na haiko mikononi mwa Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) wala kiumbe mwengine yejote. Allaah (Subhaanahu wa Ta'ala) amesema katika Kitabu Chake kinachobainisha:

وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ

"**Hakuna ushindi isipokuwa kutoka kwa Allaah.**"

Amesema ('Azza wa Jall):

إِنْ يَنْصُرُكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبٌ لَّكُمْ وَإِنْ يُحْذِلُكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِّنْ بَعْدِهِ

"Akikunusuruni Allaah, basi hakuna wa kukushinden; na akikutelekezeni, nani atakunusuruni baada Yake?" (03:160)

Ni jambo linalojulikana kupitia Maandiko na kwa maafikiano ya kwamba Allaah (Subhaanah) amewaumba viumbi ili wamuabudu Yeye tu na amewatuma Mitume na kuteremsha Kitabu ili kubainisha 'ibaadah hiyo na kuita kwayo. Amesema (Subhaanah):

وَمَا حَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونَ

"**Sikuumba majini na wanaadamu isipokuwa waniabudu.**" (51:56)

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَبَيْوَا الطَّاغُوتَ

"Hakika tulituma katika kila ummah Mtume [awaamrishe watu wake] kwamba: "Mwabuduni Allaah na jiepusheni na twaaghnuut [miungu ya uongo]."'" (16:36)

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

"Hatukutuma kabla yako Mtume yejote isipokuwa Tulumfunulia Wahy ya kwamba: "Hakika hapana mungu wa haki isipokuwa Mimi - basi niabuduni!"" (21:25)

الر ﴿ كِتَابٌ أُخْكِمْتُ آيَاتُهُ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَيْرٌ أَلَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهُ

"Alif Laam Raa. Kitabu, ambacho Aayaat Zake zimetimizwa barabara kisha zikapambanuliwa kutoka kwa Mwenye hikmah wa yote, Mjuzi wa kila kitu; kwamba usiabudu isipokuwa Allaah." (11:01-02)

Katika Aayah hizi zilizo wazi amebainisha (Subhaanah) ya kwamba hakuwaumba majini na watu isipokuwa tu kwa ajili wamuabudu Yeye, hali ya kuwa ni mmoja hana mshirika. Amebainisha vilevile kwamba amewatuma Mitume ('alayhimus-Swalaatu was-Salaam) ili waiamrishe 'ibaadah hii na kukataza yanayopingana nayo. Vilevile ameeleza ('Azza wa Jall) ya kwamba amebainisha na kuweka wazi kwenye Aayah za Kitabu Chake ya kwamba asiwepo yejote mwenye kuabudiwa asiyekuwa Yeye (Subhaanah).

'Ibaadah maana yake ni kumuabudu Yeye pekee, kujisalimisha na maamrisho Yake na kujepusha na makatazo Yake. Haya ndio yaliyoamrishwa na Allaah katika Aayah nyingi, ikiwa ni pamoja vilevile na maneno Yake ('Azza wa Jalla):

وَمَا أَمْرَوْا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

"Hawakuamrishwa jengine isipokuwa wamwabudu Allaah hali ya kumtakasia Yeye dini." (98:05)

وَقَضَى رَبُّكَ أَلَا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ

"Mola wako ameamrisha, kwamba asiabudiwe yeyote isipokuwa Yeye pekee." (17:23)

فَاعْبُدُ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْحَالِصُ

"Mwabudu Allaah hali ya kumtakasia Yeye dini! Tanabahi, ni ya Allaah pekee dini iliyotakasika!" (39:02-03)

Aayah zilizo na maana kama hii ni nyingi sana ambazo zote zinafahamisha uwajibu wa kumtakasia nia Allaah pekee na kuacha kumuabudu mwengine asiyekuwa Yeye katika Mitume na wengineo. Ni jambo lisilokuwa na shaka kwamba du'aa ni mionganini mwa aina kubwa kabisa za 'ibaadah. Kwa ajili hiyo ni wajibu kumtekelezea nayo Allaah pekee, kama alivyosema ('Azza wa Jall):

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَا كُرْبَةَ الْكَافِرِونَ

"Basi mwombeni Allaah hali ya kumtakasia Yeye dini japokuwa wanachukia makafiri." (40:14)

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

"Hakika mahala pote pa kuswalia ni kwa ajili ya Allaah; hivyo basi msiombe yeyote pamoja na Allaah." (72:18)

Hili linawaenea viumbe wote; Mitume na wengineo. Neno "yeyote" limekuja kwa fumo ya uhakika katika mazingira ya makatazo na hivyo inajumuisha kila asiyekuwa Allaah (Subhaanah). Allaah (Ta'alaa) amesema:

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُ وَلَا يَضُرُّكُ

"Wala yeyote usiombe badala ya Allaah asiyekufaa na wala asiyekudhuru." (10:106)

Hapa anazungumzishwa Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam), wakati huo huo inatambulika ya kwamba (Subhaanah) amemkinga kutokamana na

shirki. Makusudio ni kuwatahadharisha badala yake wengine. Halafu Allaah ('Azza wa Jall) akasema:

فَإِنْ فَعَلْتُ فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ الظَّالِمِينَ

"Ukifanya hivyo, basi hakika utakuwa miongoni mwa madhalimu." (10:106)

Ikiwa kiongozi wa wanaadamu ('alayhis-Swalaatu was-Salaam) angelikuwa katika madhalimu lau angeliomba mwengine badala ya Allaah, ni viyi kuhusu wengine? Dhuluma inapotajwa kwa kuachiwa, basi kunakusudiwa shirki kubwa, kama alivyosema (Ta'ala):

وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ

"Makafiri wao ndio madhalimu." (02:254)

إِنَّ الشَّرِكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ

"Hakika shirki ni dhulma kubwa mno!" (31:13)

Kupitia Aayah hizi, na kadhalika nyenginezo, inapata kujulikana kuwa kumuomba mwengine asiyekuwa Allaah - ni mamoja wawe maiti, miti, masanamu na vyenginevyo - ni kumshirikisha Allaah ('Azza wa Jall) na ni jambo linalopingana na 'ibaadah ambayo ndio lengo la Allaah kuwaumba majini na watu, akawatuma Mitume na akateremsha Vitabu kwa ajili ya kuibainisha na kuwalingania watu kwayo. Hii ndio maana ya "hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah", maana yake ni hakuna muabudiwa wa haki isipokuwa Allaah. Inakanusha 'ibaadah zote anazofanyiwa asiyekuwa Allaah na badala yake kumthibitishia nazo Allaah pekee, kama alivyosema (Subhaanah):

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ

"Hivyo ni kwa kuwa Allaah ndiye wa Haki na kwamba wale wanaowaomba badala Yake ni batili." (31:30)

Huu ndio msingi wa dini. Midhali msingi haujaka sawa, 'ibaadah pia haisihi, kama alivyosema (Ta'ala):

وَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيْهِ بَطَّانَ عَمَلُكَ وَلَئِنْ كُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

"**Hakika umefunuliwa Wahy wewe na kwa wale waliokuwa kabla yako ya kwamba ukifanya shirki bila shaka zitabatilika 'amali zako na [Aakhirah] utakuwa mionganoni mwa waliokhasirika.**" (39:65)

وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِيطًا عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

"**Lau wangemshirikisha bila shaka yangebatilika yale waliyokuwa wakitenda.**" (06:88)

Kadhalika Uislamu umejengwa juu ya misingi miwili mikuu:

1. Kutomuabudu mwengine isipokuwa Allaah pekee, na,
2. asiabudiwe isipokuwa kwa Shari'ah ya Mtume Wake (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam).

Hii ndio maana ya "nashuhudia ya kwamba hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah". Mwenye kuwaomba Mitume, maiti, masanamu, miti, mawe na viumbe wengine, akaomba uokozi kutoka kwao au kujikurubisha kwao kwa kuwachinjia na kuwawekea nadhiri, kuwaswalia au kuwasujudia, basi atakuwa amewafanya ni waungu badala ya Allaah (Subhaanah). Haya yanaporomosha msingi huu mkubwa na yanaenda kinyume na "hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah". Kama ambavyo anayezua katika dini yale ambayo Allaah hakuyaiddhinisha hakuhakikisha maana ya "nashuhudia ya kwamba Mubammad ni Mtume wa Allaah". Allaah ('Azza wa Jall) amesema:

وَقَدِيمُنَا إِلَىٰ مَا عَمِلْنَا مِنْ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّتُورًا

"Na Tutayaenda yale waliyoyatenda ya 'amali yoyote ile na Tutayafanya kuwa chembechembe za vumbi zinazoelea hewani zinazotawanyika." (25:23)

Matendo haya ni ya wale waliokufa juu ya kumshirikisha Allaah ('Azza wa Jall) na vivyo hivyo ndivyo yatakuwa matendo ya wale waliozua matendo ambayo Allaah hakuya aidhinisha. Siku ya Qiyaamah yatakuwa ni kama vumbi lilitotawanyika. Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) amesema:

"Atakayefanya kitendo kisichoafikiana na amri yetu, kitarudishwa."¹

Mwandishi huyu wakike ameelekeza kutaka kwake uokozi na maombi yake kwa Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) na amempa mgongo Mola wa walimwengu, ambayo mikononi Mwake mna manufaa na madhara - na hayako kwenye mikono ya mwengine. Ni jambo lisilokuwa na shaka kwamba hii ni dhuluma na shirki kubwa. Allaah ('Azza wa Jall) ameamrisha kumuomba Yeye na akaahidi kuwa atawaitikia wale wenye kumuomba. Kadhalika amewatisha Moto wale wenye kufanya jeuri ya kutomuomba. Amesema ('Azza wa Jall):

وَقَالَ رَبُّكُمْ أَذْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدِ الْحُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

"Mola Wenu amesema: "Niombeni nitakuitikieni. Hakika wale wanaotakabari kuniomba, wataingika Motoni hali ya kuwa ni madhalili."" (40:60)

Bi maana wakiwa wadhalilifu. Aayah hii tukufu imefahamisha kuwa du'aa ni 'ibaadah na kwamba ambaye atafanya jeuri nayo, basi makazi yake ni Motoni. Ikiwa hii ndio hali ya ambaye anafanya jeuri ya kumuomba Allaah, ni viyi itakuwa hali ya yule anayeomba badala Yake na akampa mgongo, ilihali Yeye (Subhaanah) yukaribu na ni Mwenye kujibu? Yeye ndiyie mfalme wa kila kitu na ndiyie muweza juu ya kila jambo. Amesema (Subhaanah):

¹ al-Bukhaarij na Muslim.

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَيْ فَلَيْ فَرِبْ أَحِبُّ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلَيْسَتْ حَيْبُوا لِي وَلَيْمُنُوا لِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

"Watakapokuuliza waja wangu kuhusu Mimi [wajibu] Mimi ni Aliye karibu; Naitikia du'aa ya muombaji anaponiomba. Basi waniitikie Mimi na waniamini Mimi - ili wapate kuongoka." (02:186)

Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) ameeleza katika Hadiyth Swahiyh ya kwamba du'aa ndio 'ibaadah na amesema kumwambia mtoto wa ami yake 'Abdullaah bin al-'Abbaas (Radhiya Allaahu 'anhuma):

"Muhifadhi Allaah, Naye atakuhifadhi². Muhifadhi Allaah, utamkuta mbele Yako. Ukiuliza, basi muulzie Allaah, ukitaka msaada, basi mtake msaada Allaah."

Ameipokea at-Tirmidhiy na wengineo.

Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) amesema:

"Atayekufa ilihali anaomba mshirika pamoja na Allaah, ataingia Motoni."

Ameipokea al-Bukhaariy.

al-Bukhaariy na Muslim wamepokea ya kwamba Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) aliulizwa: "Ni dhambi ipi kubwa?" Akasema:

"Ni kuomba mshirika pamoja na Allaah ilihali Yeye ndiye kakuumba."

Mshirika ni mwenza. Kila anayemuomba asiyekuwa Allaah, akakiomba uokozi kitu hicho, akakiwekea nadhiri, akakichinjia au akakifanya aina yoyote ile ya 'ibaadah - ni mamoja awe ni Mtume, walii, Malaika, jini, sanamu au kiumbe chengine - amekifanya kuwa ni mshirika pamoja na Allaah. Kuhusiana na kumuomba mtu aliye hai na mbele yako katika jambo analoliweza na kumtaka msaada katika vitu vyenye kuhisiwa ambavyo

² Imaam 'Abdur-Rahmaan al-Mubaarakfuuriy (Rahimahu Allaah) amefasiri sentesi hii na kusema: "Muhifadhi Allaah` bi maana yahifadhi maamrisho na makatazo Yake, Allaah nawe atakuhifadhi katika uhai huu kutokamana na matatizo na madhara na Aakhirah kutokamana na adhabu na daraja duni." (Tuhfat-ul-Ahwadhiy Sharh Sunan at-Tirmidhiy, mj. 07, uk. 183, Daar al-Kutub al-'Ilmiyyah)

anaviweza, haizingatiwi kuwa ni katika shirki, bali ni katika vitu vya kawaida na venye kujuzu kati ya waislamu. Amesema (Ta'ala) kuhusu kisa cha Muusa:

فَاسْتَعِنُهُ اللَّذِي مِنْ شَيْعَتِهِ عَلَى اللَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ

"Akamsaidia yule ambaye ni katika kundi lake dhidi ya yule ambaye ni katika adui wake." (28:15)

Vilevile amesema (Ta'ala) kuhusu kisa cha Muusa:

فَخَرَجَ مِنْهَا حَائِنًا يَتَرَقَّبُ

"Basi akatoka humo [katika mji] akiwa na khofu na hali ya kuchunga." (28:21)

Kadhalika mtu anamuomba msaada rafiki yake vitani na katika mambo mengine ambayo watu wanahitajia kusaidizana. Allaah ameamuamrisha Mtume Wake (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) awakhabarishe watu ya kwamba hamiliki juu ya nafsi yake madhara wala manufaa yoyote. Amesema katika Suurah "al-Jinn":

فُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا فُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا

"Sema: "Hakika mimi simuombi mwengine asiyekuwa Mola wangu na wala simshirikishi na yeyote." Sema: "Hakika mimi sikumilikieni dhara na wala uongofu."" (72:20-21)

Vilevile amesema (Ta'ala) katika Suurah "al-A'raaf":

فُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي تَعْنَى وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْعَيْبَ لَا سُنْكُرُتُ مِنَ الْحُنْيِ وَمَا مَسَنَى السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

"Sema: "Siimilikii nafsi yangu manufaa yoyote wala dhara yoyote isipokuwa apendavyo Allaah. Lau ningekuwa najua mambo yaliyochikana, bila shaka ningelijikithirishia ya kheri na wala lisingelinigusa ovu. Mimi si chochote isipokuwa ni mwonyaji na mbashiriaji kwa watu wanaoamini." (07:188)

Kuna Aayah nyingi mfano wa hizi. Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) hakuomba mwengine na wala hakutaka uokozi kutoka kwa mwengine asiyekuwa Allaah. Siku ya Badr alimuomba uokozi na kumlilia Allaah dhidi ya maadui wake. Alisema:

"Ee Mola! Nitimizie kile Ulichoniahidi!"

mpaka Abu Bakr (Radhiya Allaahu 'anh) akasema:

"Ee Mtume wa Allaah! Inatosha! Hakika Allaah atakutimizia kile Alichokuhidi."

Allaah (Subhaanah) katika mnasaba huu akateremsha:

إِذْ تَسْتَغْيِثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجِابَ لَكُمْ أَيَّ مُهْدُوكُمْ بِالْفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدُوفِينَ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشَرًا وَلَتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

"Pale mlipomuomba uokovu Mola wenu Naye akakujibuni kuwa: "Hakika Mimi nitakusaidieni kwa Malaika elfu wafuata nao mfululizo." Allaah hakujaalia haya isipokuwa ni bishara na ili zitumainike nyoyo zenu kwayo - Hakuna nusura isipokuwa kutoka kwa Allaah; hakika Allaah ni Mwenye nguvu kabisa, Mwenye hikmah." (08:09-10)

Katika Aayah hii Allaah (Subhaanah) anataja kwamba walimuomba uokozi Yeye na kwamba aliwaitikia kwa kuwatulia Malaika kuwapa nguvu. Halafu akabainisha (Subhaanah) kwamba hawakuwa Malaika waliowapa nusura, bali Yeye ndiye aliwasaidia kwa Malaika kwa kuwapa bishara mpya na kuweka utulivu kwenye nyoyo zao. Kisha akabainisha kuwa Yeye mwenyewe ndiye anayetoa nusura:

وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ

"Hakuna nusura isipokuwa kutoka kwa Allaah." (08:09-10)

Vilevile amesema ('Azza wa Jall) katika Suurah "Aal 'Imraan":

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِيَدِهِ وَأَنْتُمْ أَذْلَلُهُ

"Hakika alikunusuruni Allaah katika Badr na hali nyinyi mlikuwa wachache." (03:123)

Amebainisha katika Aayah hizi ya kwamba Yeye (Subhaanah) ndiye aliwanusuru siku ya Badr. Hivyo basi inapata kujulikana kuwa silaha, nguvu na Malaika aliowapa, yote hayo ilikuwa ni katika sababu tu ya nusura, bishara na utulivu na nusuru haikuwa inatokamana na vyenyewe kwa dhati yavyo. Bali ilikuwa ni yenye kutoka kwa Allaah pekee. Vipi basi itafaa kwa mwandishi huyu wakike - au mwengine - kuomba uokozi au nusura kutoka kwa Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) na kumpa mgongo Mola wa walimwengu ambaye ndiye mfalme juu ya kila kitu na muweza juu ya kila jambo?

Ni jambo lisilokuwa na shaka kuwa haya ni katika ujinga mbaya na aina kubwa ya shirki. Hivyo ni wajibu kwa mwandishi huyu wakike kutubu kwa Allaah (Subhaanah) tawbah ya kweli. Hayo yanafanyika kwa yeye kujutia yale aliyoyafanya, kujivua nayo na alazimiane na kutorudi katika hayo. Hayo yafanyike huku akimuadhimisha Allaah, kumtakasia nia Yeye, kujisalimisha na maamrisha Yake na kujeipusha na makatazo Yake. Hii ndio tawbah ya kweli. Ikiwa kosa linahusiana na haki ya viumbe, kwenye tawbah kunaingia jambo la nne: ima mtu arudishe haki ya watu kwa wenye kuistahiki au kuilipa. Allaah amewaaamrisha waja Wake kutubia na vilevile akawaahidi kuwa atawaitikia. Amesema (Ta'ala):

وَتُوَبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَئِمَّةُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

"Na tubuni kwa Allaah nyote, enyi waumini, ili mpate kufaulu." (24:31)

Vilevile amesema kuhusu wakristo:

أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ ❁ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ

"Je hawatubii kwa Allaah na wakamwomba msamaha? Allaah ni Mwingi wa kusamehe, Mwenye kurehemu." (05:74)

Amesema (Ta'ala) tena:

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَيْهَا آخَرَ وَلَا يُفْتَلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَرُؤُنَوْنَ هٰ وَمَنْ يَعْلَمْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَاماً يُضَاعِفُهُ لَهُ الْعَذَابُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدُ فِيهِ مُهَاجِنًا إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلاً صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِنَّ حَسَنَاتٍ هٰ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

"Na wale ambao hawaombi pamoja na Allaah mungu mwengine na wala hawaui nafsi ambayo Allaah ameihamisha - isipokuwa kwa haki, na wala hawazini. Yule atakayefanya hivyo atakutana na adhabu. Ataongezewa adhabu maradufu siku ya Qiyaamah na mwenye kudumu humo akiwa amedhalilika. Isipokuwa yule aliyetubu na akaamini na akatenda 'amali njema. Hao Allaah atawabdalishia maovu yao kuwa mema, [kwa sababu] Allaah ni Mwingi wa kusamehe, Mwenye kurehemu." (25:68-70)

Vilevile amesema (Ta'ala):

وَهُوَ الَّذِي يَفْبِلُ التَّقْوَةَ عَنِ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَعْمَلُونَ

"Naye ndiye Ambaye anapokea tawbah kutoka kwa waja Wake na anasamehe makosa na anayajua yale mnayoyafanya." (42:25)

Imesihi kutoka kwa Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) ya kwamba amesema:

"Uislamu unafuta yaliyo kabla yake na tawbah inafuta yaliyo kabla yake."

Kutokana na khatari kubwa ya shirki na kwa vile shirki ndio dhambi kubwa kabisa, kuchelea watu wasije kudanganyika na maneno ya mwandishi huyu na uwajibu wa kutoa nasaha kwa Allaah na kwa waja Wake, natoa kalima hii fupi. Ninamuomba Allaah ('Azza wa Jall) awanufaishe kwayo waislamu, azitengeneze hali zetu na hali za waislamu wote, atutunuku sote uelewa wa kuifahamu dini, atuthibitishe juu yake na atukinge vilevile sisi na waislamu wote kutokamana na uovu wa nafsi zetu na matendo yetu maovu. Hakika Yeye ni muweza juu ya hilo.

Swalah na salaam zimwendee mja na Mtume Wake, Mtume wetu Muhammad, kizazi chake na Maswahabah zake.

Kipengele cha pili

Kutoka kwa 'Abdul-'Aziyz bin 'Abdillaah bin Baaz kwenda kwa kila Muislamu atayeyaona - Allaah aniwafikishe mimi na wao katika kushikamana na kuwa imara juu ya dini Yake. Aamiyn.

as-Salaam 'alaykum wa Rahmatullaahi wa Barakaatuh. Amma ba'd:

Kuna baadhi ya ndugu wameniomba kuhusiana na yale yanayofanywa na baadhi ya ndugu wanapoomba asiyekuwa Allaah (Subhaanah) na kuomba uokozi kutoka kwa kiumbe hichi juu ya huduma mbalimbali, kama kuwaomba majini, kuomba uokozi kutoka kwao, kuwawekea nadhiri, kuwachinjia na mfano wa hayo. Mionganoni mwa hayo ni yale yanayosemwa na baadhi yao: "Ee Saba! Nichukue!" Akimaanisha viongozi saba wa majini. "Ee saba! Mfanye hili na lile!", "Ee saba! Mvunje mguu wake, kunywa damu yake na mtese!" Kuna wengine husema: "Ee Majini ya adhuhuri! Ee majini ya alasiri! Mchukueni!" Haya yanapatikana kwa wingi katika baadhi ya sehemu za kusini. Katika mambo yanayohusiana na haya ni kuwaomba maiti katika Mitume, waja wema na wengineo na kadhalika kuwaomba Malaika na kutaka uokozi kutoka kwao. Haya na mfano wake yanapatikana kwa wengi wanaojinasibisha na Uislamu, aidha kutohana na ujinga wao au kuwafuata kichwa mchunga waliokuwa kabla yao. Huenda baadhi yao wakachukulia hilo wepesi na kusema:

"Hiki ni kitu kinachopitika kwenye ulimi. Hatunuii na wala hatuamini hivo."

Kadhalika nimeulizwa kuhusu hukumu ya ndoa ya mtu ambaye anajulikana kwa matendo kama haya, vichinjwa vyao na kuwaswalia na kuswali nyuma yao na kuwasadikisha wachawi na wapiga ramli, kama ambaye anadai kujua ugonjwa na sababu yake kwa kule tu kuwa karibu na kitu ambacho kimeguswa na mwili wa mgonjwa, kama kilemba, suruwali, mtandio na mfano wa hayo. Jawabu ni kama ifuatavyo:

Himdi zote anastahiki Allaah pekee na swalah na salaam ziwe juu ya ambaye hakuna Mtume mwingine baada yake, kizazi chake, Maswahabah wake na wale wataofuata mwongozo wake. Amma ba'd:

Hakika Allaah (Subhaanahu wa Ta'ala) amewaumba majini na watu ili wamuabudu Yeye peke yake na wamtekelezee Yeye du'aa, kuombwa uokozi, kuchinja, kuweka nadhiri na aina nyenginezo za 'ibaadah. Amewatuma Mitume kwa hayo na akawaamrisha kwayo. Ameteremsha Vitabu vya kimbingu - ambavyo kikubwa chavyo ni Qur-aan Tukufu - ili kubainisha hilo, kulingania kwalo na kuwatahadharisha watu na kumshirikisha Allaah na kumuabudu mwingine asiyekuwa Yeye. Huu ndio msingi wa misingi, msingi wa mila na dini na ndio maana ya "hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah", kwa sababu maana yake ni hapana muabudiwa wa haki isipokuwa Allaah. Kwa hiyo inapinga uungu wote - yaani 'ibaadah - usiokuwa wa Allaah na wakati huo huo inamthibitishia 'ibaadah Allaah pekee. Dalili juu ya haya kutoka katika Kitabu cha Allaah na Sunnah za Mtume Wake (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) ni tele mno. Katika hizo ni maneno Yake ('Azza wa Jall).

وَمَا حَلَّفْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونَ

"Sikuumba majini na wanaadamu isipokuwa waniabudu." (51:56)

وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَاهُ

"Mola wako ameamrisha, kwamba asiabudiwe yejote isipokuwa Yeye pekee."" (17:23)

وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

"Hawakuamrishwa jengine isipokuwa wamwabudu Allaah hali ya kumtakasia Yeye dini." (98:05)

وَقَالَ رَبُّكُمْ اذْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

"Mola wenu amesema: "Niombeni nitakuitikieni. Hakika wale wanaotakabari na kuniomba, wataingika Motoni hali ya kuwa ni madhalili." (40:60)

وَإِذَا سَأَلَكُ عِبَادِي عَيْنَ قَارِبٍ أَحِبُّ دُعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلَيْسَتْ حِبُّكُمُوا لِي وَلَيْسُ مُنْتَهِيَ لَعَلَّهُمْ يَرْشَدُونَ

"Watakapokuuliza waja wangu kuhusu Mimi [wajibu] Mimi ni Aliye karibu; Naitikia du'aa ya muombaji anaponiomba. Basi waniitikie Mimi na waniamini Mimi - ili wapate kuongoka." (02:186)

Katika Aayah hizi amebainisha (Subhaanah) ya kwamba amewaumba majini na wanaadamu ili wamuabudu Yeye pekee na akaamrisha asiyebudiwe mwingine asiyekuwa Yeye (Subhaanahu wa Ta'ala). Maana ya "kuhukumu" ni kuamrisha na kuusia. Kwa hiyo (Subhaanah) amewaamrisha waja Wake kupitia Qur-aan na kupitia vilevile maneno ya Mtume Wake (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) asiyebudiwe mwengine asiyekuwa Mola. Kadhalika ameweka wazi (Subaanah) ya kwamba du'aa ni aina kubwa ya 'ibaadah na yule mwenye kufanya jeuri nayo ataingia Motoni. Amewaamrisha waja Wake wamuombe Yeye pekee na amekhabarisha kuwa yukaribu na ni Mwenye kuwaitikia maombi yao. Kwa hivyo imekuwa ni wajibu kwa viumbe wote wamuombe Mola wao peke yake kwa sababu ni sampuli ya 'ibaadah ambayo wameumbwa na kuamrisha kwayo. Amesema ('Azza wa Jall):

فَلَنِ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايِ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذِلِّكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ

"Sema: "Hakika swalah yangu na kichinjwa changu na uhai wangu na kufa kwangu ni kwa ajili ya Allaah pekee, Mola wa walimwengu, hali ya kuwa hana mshirika; na kwa hayo ndio nimeamrisha na mimi ni Muislamu wa kwanza." (06:162-163)

Allaah amemuamrisha Mtume Wake (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) awaeleze watu ya kwamba swalah yake, kichinjwa chake, uhai wake na kufa kwake ni kwa ajili ya Allaah, Mola wa walimwengu, hali ya kuwa hana mshirika yejote. Mwenye kuchinja kwa ajili ya asiyekuwa Allaah amemshirikisha Allaah, ni kama ambavyo angeliswali kwa ajili ya mwingine

asiyekuwa Allaah. Hili ni kwa sababu Allaah (Subhaanah) amefanya swalah na kichinjwa ni yenye kwenda sambamba. Kadhalika ameeleza kuwa ni kwa ajili ya Allaah pekee, hali ya kuwa hana mshirika. Kwa hiyo yule atayechinja kwa ajili ya asiyekuwa Allaah, sawa wawe majini, Malaika, maiti na mfano wao, huku akijikurubisha kwao kwa hilo, ni kama yule mwenye kuswali kwa ajili ya mwengine asiyekuwa Allaah. Katika Hadiyth Swahiyh amesema Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam):

"Laana ya Allaah iwe juu ya mwenye kuchinja kwa ajili ya mwengine asiyekuwa Allaah."

Vilevile amepokea Imaam Ahmad kwa mlolongo wa wapokezi mzuri kutoka kwa Twaariq bin Shihaab (Radhiya Allaahu 'anh) ya kwamba Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) amesema:

"Kuna watu wawili walipita karibu na watu walio na sanamu na hawamwachi yeyote akapita mpaka alichinjie kitu. Wakamwambia mmoja wao: "Chinja!" Akasema: "Sina chochote cha kuchinja." Wakasema: "Chinja, ijapokuwa nzi." Akachinja nzi na wakamwacha, hilo likamfanya kuingia Motoni. Wakamwambie yule mwengine: "Chinja!" Akasema: "Siwezi kamwe kuchinja chochote kwa ajili ya mwengine asiyekuwa Allaah ('Azza wa Jall)." Wakakate shingo yake, hili likamfanya kuingia Peponi."

Ikiwa mambo ni hivyo mtu ambaye amelichinja sanamu au kitu mfano wake anakuwa ni mshirikina anayestahiki kuingia Motoni, vipi kuhusu yule anayewaomba majini, Malaika, mawaliit pamoja na kuomba uokozi kutoka kwao, anawawekea nadhiri, anajikurubisha kwao kwa kuwachinja na wakati huo huo anatarajia wamlindie mali yake, wamponyee mgonjwa wake au wamsalimishie mifugo yake na kilimo chake, au anafanya hayo kwa sababu anaogopa shari ya majini na mfano wa hayo? Bila ya shaka mtu kama huyu anastahiki zaidi kuwa mshirikina mwenye kustahiki kuingia Motoni kuliko mtu huyu ambaye alilichinja sanamu nzi. Kuhusiana na hayo vilevile kuna maneno Yake ('Azza wa Jall):

فَاعْبُدُ اللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّينَ أَلَا إِلَّا لِلَّهِ الدِّينُ الْحَالِصُ وَالَّذِينَ احْخَذُوا مِنْ دُونِهِ أُولَئِكَ مَا تَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقْرِبُوكُمْ إِلَى اللَّهِ رَبِّنِي إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ بِيَنْتَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَادِبٌ كَفَّارٌ

"Mwabudu Allaah hali ya kumtakasia Yeye dini! Tanabahi, ni ya Allaah pekee dini iliyotakasika. Wale waliojichukulia badala Yake walinzi [wakisema]: "Hatuwaabudu isipokuwa ili watukurubishe kwa Allaah ukaribio." Hakika Allaah atahukumu baina yao katika yale waliyokhitilafiana nayo. Hakika Allaah hamwongoi aliye muongo kafiri." (39:03-04)

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَصْرُهُمْ وَلَا يَنْعَمُهُمْ وَيَعْبُدُونَ هُؤُلَاءِ شَفَاعَاتٍ عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتُنَبِّهُنَّ اللَّهُ إِمَّا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

"Wanaabudu asiyekuwa Allaah ambao hawawezi kuwadhuru na wala hawawezi kuwanufaisha na wanasema: "Hawa ni waombezi wetu mbele ya Allaah." Sema: "Je, mnajulisha Allaah kwa yale asiyoyajua mbinguni na ardhini?" Utakasifu ni Wake na Yuko juu ya yale yote wanayomshirikisha!" (10:18)

Katika Aayah hizi mbili Allaah (Subhaanah) ameeleza kuwa washirikina wamechukua mawalii badala Yake. Wanawaabudu pamoja Naye, kwa kuwaomba, kuwaogopa, kuwatarajia, kuwachinja, kuwawekea nadhiri na mfano wa hayo. Wanadai kuwa mawalii hawa wanamkurubisha kwa Allaah yule anayewaabudu na kwamba wanawaombea mbele Yake. Hivyo akawaraddi (Subhaanah) na akafichua batili na uongo wao. Isitoshe amewaita kuwa ni waongo, makafiri na washirikina na huku akajitakasa nafsi Yake kutokamana na shirki yao. Amesema (Jalla wa 'Alaa):

سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

"Utakasifu ni Wake na Yuko juu ya yale yote wanayomshirikisha!"

Hivyo inapata kujulikana kuwa yule mwenye kuchukua Malaika, Mtume, jini, mti au jiwe akaliomba pamoja na Allaah na akaomba uokozi kutoka kwake na akajikurubisha kwake kwa nadhiri na huku akitarajia kupata uombezi wake

mbele ya Allaah na wamkurubishe Kwake - au kwa sababu anatarajia watamponyea mgonjwa, kumhifadhia mali yake na kumsalimisha asiyekuwepo au mfano wa hayo -, ametumbukia katika shirki hii kubwa na mtihani wa khatari ambaa Allaah amesema juu yake:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَعْفُرُ أَنْ يُشْرِكَ بِهِ وَيَعْفُرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكُ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَى إِلَهًا عَظِيمًا

"Hakika Allaah hasamehi kushirikishwa na anasamehe yaliyo chini ya hayo kwa amtakae. Yeyote atakayemshirikisha Allaah, basi hakika amebuni dhambi kuu." (04:48)

إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكُ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَمَ اللَّهَ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارِ

"Hakika mwenye kumshirikisha Allaah bila shaka Allaah atamharamishia Pepo na makazi yake yatakuwa ni Motoni." (05:72)

Siku ya Qiyaamah wataoshufaiwa ni watu wa Tawhiyd na *Ikhlaas* na sio watu wa shirki. Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) amesema pindi alipoulizwa: "Ee Mtume wa Allaah! Ni watu gani wenye furaha sana wataopata uombezi wako?" Akasema:

"Ni yule mwenye kusema: "hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah" akimaanisha kweli kutoka moyoni mwake""

Vilevile amesema (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam):

"Kila Mtume ana maombi yenye kuitikiwa. Kila Mtume aliharakisha maombi yake, mimi nimeyaficha maombi yangu ambayo yatakuwa ni uombezi kwa ajili ya Ummah wangu siku ya Qiyaamah. Atayekufa katika Ummah wangu ilibali hamshirikishi Allaah na chochote, ataupata - Allaah akitaka."³

Washirikina wa kale walikuwa wakiamini kuwa Allaah ndiye Mola, Muumbaji na Mruzukaji Wao. Hata hivyo walifungamana na Mitume, mawali, Malaika, miti, mawe na mfano wa hayo kwa kutarajia kupata

³ Muslim.

uombezi wao na viwakurubishe Kwake, kama yalivyotajwa katika Aayah zilizotangulia. Lakini Allaah hakuwapa udhuru kwa hilo, na wala Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) hakuwapa udhuru kwa hilo, bali Allaah aliwakemea katika Kitabu Chake Kitukufu, akawaita kuwa ni washirikina na ni makafiri na akawakadhibisha kwa madai yao ya kwamba waungu hawa wanawaombea na kuwakurubisha kwa Allaah. Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) aliwapiga vita kwa ajili ya shirki hii ili wamtakasie 'ibaadah Allaah pekee. Amesema (Subhaanah):

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الَّذِينَ كُلُّهُمْ لِلَّهِ

"Piganeni nao mpaka kusiweko fitnah na dini yote iwe kwa ajili ya Allaah." (08:39)

Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) amesema:

"Nimeamrishwa kuwapiga vita watu mpaka washuhudie ya kwamba hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba Muhammad ni Mtume wa Allaah, wasimamishe swalah na watoe zakaah. Wakiyafanya hayo, vimesalimika kwangu damu na mali zao isipokuwa kwa haki ya Uislamu, na hesabu yao iko kwa Allaah."

Maneno yake (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) "mpaka washuhudie ya kwamba hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah" maana yake "mpaka wamtakasie 'ibaadah Allaah pekee. Washirikina walikuwa wakiyaogopa majini na wakiyataga ulinzi. Hivyo Allaah akateremsha maneno Yake:

وَإِنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنْسِينِ يَعْرُدُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَرَادُوهُمْ رَهْفًا

"Lakini walikuwa wanaume mionganoni mwa wanaadamu wanajikinga na wanaume mionganoni mwa majini, basi wakawazidishia majivuno." (72:06)

Wanachuoni wa Tafsiyr wamesema juu ya Aayah hii tukufu kuhusiana na maneno Yake "wakawazidishia majivuno", vitisho na khofu. Hili ni kwa sababu majini hujinyanya na kuwa na kiburi pindi wanapoonaa watu

wanawataka ulinzi. Hapo ndipo huwazidishia khofu na vitisho ili waweze kupata kingi katika 'ibaadah zao na uombaji wao ulinzi. Hata hivyo Allaah amewabadilishia waislamu kilicho bora zaidi, nacho ni kutaka ulinzi Kwake (Subhaanah) na kwa maneno Yake kamilifu. Ameteremsha juu ya hilo maneno Yake (Subhaanah):

وَإِمَّا يَرَعَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزُغٌ فَاسْتَعِدْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ

"Pindi utakapokuchochea uchochezi kutokana na shaytwaan, basi jikinge na Allaah; hakika Yeye ni Mwenye kusikia yote, Mjuzi wa yote." (07:200)

Kadhalika amesema (Jalla wa 'Alaa):

فُلُونَ أَعُوذُ بِرَبِّ الْقَلَقِ

"Sema: "Najikinga na Mola wa mapambazuko!"" (113:01)

فُلُونَ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ

"Sema: "Najikinga na Mola wa watu!"" (114:01)

Imesihi kutoka kwa Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) ya kwamba amesema:

"Atayetua sehemu na akasema: "Ninajilinda kwa maneno ya Allaah kamilifu kutokamana na shari ya alivyoumba", hakitomdhuru kitu mpaka atapotoka sehemu ile."

Kutokamana na Aayah na Hadiyth zilizotajwa, atatambua yule anayetafuta uokozi, anayetaka kuihifadhi dini yake na kusalimika na shirki ndogo na kubwa, ya kwamba kuwategemea maiti, Malaika, majini na viumbe wengineo na vilevile kuwaomba, kuwataka kinga na mfano wa hayo, ni katika matendo ya washirikina na ni aina mbaya kabisa ya kumshirikisha Allaah (Subhaanah). Kwa hivyo ni wajibu kuachana na hilo, kutahadhari na kuusiana kuachana nalo pamoja na kumkaripia yule mwenye kuyafanya. Atayepata khabari ya

kwamba kuna ambaye anafanya matendo haya ya kishirikina, haijuzu kuoana naye, kula kile anachochinja wala kumswalia au kuswali nyuma yake mpaka pale atapotubia kwa Allaah (Subhaanah) hadharani kutokana na hilo na amtakasie 'ibaadah na du'aa Allaah pekee.

Du'aa ndio 'ibaadah na kadhalika kiini chake, kama alivyosema Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam):

"Du'aa ndio 'ibaadah."

Katika upokezi mwingine imekuja:

"Du'aa ndio kiini cha 'ibaadah."

Amesema (Subhaanah):

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَ ❁ وَلَأَمَّةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبْتُكُمْ ❁ وَلَا شَكِّحُوا الْفَشِّرِكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا ❁ وَلَعَبَدُ مُؤْمِنُونَ خَيْرٌ مِّنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ❁ أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ ❁ وَاللَّهُ يَدْعُ إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ ❁ وَبَيْنَ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

"Msiwaoe wanawake washirikina mpaka waamini - na mjakazi muumini ni bora kuliko mshirikina, japo akikupendezeni. Msiwaozeshe wanaume washirikina [wanawake wa Kiislamu] mpaka waamini - na mtumwa muumini ni bora kuliko mshirikina, japo akikupendezeni. Hao wanaita katika Moto, na Allaah anaita katika Pepo na msamaha kwa idhini Yake. Na anabainisha Aayaat Zake wapate kukumbuka." (02:221)

Allaah (Subhaanah) amewakataza waislamu kuwaoa wanawake wa kishirikina katika wale wanaoabudu mizimu, majini, Malaika na wengineo mpaka waamini kwa kumtakasia 'ibaadah Allaah pekee, kumsadikisha Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) katika yale aliyokuja nayo na mtu kufuata njia yake. Vilevile amewakataza wanawake wa Kiislamu kuolewa na wanaume wa kishirikina mpaka pale watakapoamini kwa kumtakasia 'ibaadah Allaah pekee na kumsadikisha Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) na kumfuata. Kadhalika ameeleza (Subhaanah) ya kwamba mjakazi muumini ni bora kuliko mwanamke huru ambaye ni mshirikina, hata kama atakuwa ni mwenye kupendeza kwa yule anayemtazama na kusikia maneno

yake mazuri na uzuri wa maneno yake. Vilevile mtumwa muumini ni bora kuliko mwanaume huru ambaye ni mshirikina, vovyote uzuri wake, ufaswaha wake, ushujaa wake utavyokuwa na yasiyokuwa hayo. Baada ya hapo akabainisha sababu ya ubora huu:

أُولئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ

"Hao wanaita katika Moto." (02:221)

Hapa kunamaanishwa wanaume washirikina na wanawake washirikina. Hili ni kwa sababu wanaita Motoni kwa maneno, matendo, mienendo na tabia zao. Kuhusu waumini wao wanaita Peponi kwa tabia, matendo na mienendo yao. Ni viyi basi hawa na hawa watakuwa sawa? Amesema (Jalla wa 'Alaa) kuhusu wanafiki:

وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّا تَأْتِي وَلَا تَقْفُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَا أَتَوْا وَهُمْ فَاسِقُونَ

"Wala usimswalie yejote kamwe miiongoni mwao akifa na wala usisimame kaburini kwake; hakika wao wamemkufuru Allaah na Mtume Wake na wakafa hali wao ni mafasiki." (09:84)

Katika Aayah hii tukufu amebainisha (Jalla wa 'Alaa) ya kwamba wanafiki na makafiri hawatakiwi kuswaliwa kwa sababu ya kumkufuru kwao Allaah na Mtume Wake. Hali kadhalika mtu hatakiwi kuswali nyuma yao na wala wasifanywe kuwa ni maimamu wa waislamu kwa sababu ya ukafiri wao, uchache wa uaminifu wao, uadui wao mkubwa ulioko kati ya wao na waislamu na kwa sababu wao si katika watu wa swalih na 'ibaadah, kwa sababu kitendo hakiwezi kukusanyika na ukafiri na unafiki. Tunamuomba Allaah afya kutokamana na hilo. Amesema (Jalla wa 'Alaa) kuhusu uharamu wa nyamafu na vichinjwa vya washirikina:

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا مُّنِيبٌ إِلَيْهِ وَإِنَّهُ لَغَنِيٌّ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيَوْحُونَ إِلَيْ أُولَئِكَهُمْ لِيُجَادِلُوهُمْ وَإِنَّ أَطْعَمُهُمْ فَإِنَّهُمْ لَمُشْرِكُونَ

"Na wala msile ambavyo havikutajiwa Jina la Allaah; kwani huo ni ufasiki. Hakika mashaytwaan wanadokeza marafiki wao wabishane nanyi; na mtakapowatii hakika mtakuwa washirikina." (06:121)

Allaah ('Azza wa Jall) amewakataza waislamu kula nyamafu na vichinjwa vya washirikina kwa sababu ni najisi. Vichinjwa vyao vina hukumu moja kama nyamafu, hata kama atataja jina la Allaah juu yake, kwa sababu maneno yake ni batili na hayana athari yoyote ile kwa kuwa ni 'ibaadah - na shirki inaharibu na kubatilisha 'ibaadah mpaka pale ambapo mshirikina atapotubia kwa Allaah (Subhaanah). Hata hivyo Allaah ('Azza wa Jall) amehalalisha chakula cha watu wa Kitabu⁴ katika maneno Yake (Subhaanah):

وَطَعَامُ الَّذِينَ أُتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَّهُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ

"Na chakula cha wale waliopewa Kitabu ni halali kwenu na chakula chenu ni halali kwao." (05:05)

Hili ni kwa sababu wanajinasibsha katika dini ya kimbingu na wanadai kuwa wanamfuata Muusa na 'Iysaa hata kama uhalisia ni kwamba ni waongo. Allaah ameifuta na kuibatilisha dini yao kwa kumtuma Muhammad (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) kwa watu wote, lakini Allaah (Jalla wa 'Alaa) ametuhalalishia chakula cha watu wa Kitabu na wanawake wao kwa sababu ya hekima na siri kubwa ambazo zimebekwa wazi na wanachuoni. Hili ni tofauti na washirikina wenye kuabudu mizimu na maiti katika Mitume, mawalii na wengineo. Hili ni kwa sababu dini yao haina msingi wala utata na tangu mwanzo imekutwa ni batili. Kwa ajili hiyo vichinjwa vyao vikazingatiwa ni nyamafu ambapo chakula chao ni haramu.

Ama mtu kusema kumwambia mwengine: "Jini likusibu", "Jini likuchukue", "Jini liruke na wewe" na mfano wa hayo, hili huzingatiwa ni kuapiza na kutusi na ni kama maapizo na matusi mengine kati ya waislamu hasiyojuzu. Hata hivyo sio shirki, isipokuwa ikiwa mtamkaji anaamini kweli kuwa jini lina

⁴ Mayahudi na wakristo.

uwezo wa kuwaathiri watu pasi na idhini wala utashi Wake. Mwenye kuamini hivo juu ya majini au viumbe wengine, ni kafiri kwa imani hii. Kwa sababu Allaah (Subhaanah) ndiye Aliye na ufalme juu ya kila kitu na muweza juu ya kila jambo. Yeye ndiye Mwenye kunufaisha na Mwenye kudhuru na hakuwepo jambo isipokuwa kwa idhini, matakwa na makadirio Yake, kama Alivyosema ('Azza wa Jall) akimuamrisha Mtume Wake (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) juu ya msingi huu mkubwa:

فُلْ لَا أَنْتِكُلُّ لِنَفْسِي نَعْمًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْمَلُ الْغَيْبَ لَا سُتُّكُنْتُ مِنَ الْحُنْيِرِ وَمَا مَسَّنِي الشُّوْءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

"Sema: "Siimilikii nafsi yangu manufaa yoyote wala dhara yoyote isipokuwa apendavyo Allaah. Lau ningekuwa najua mambo yaliyochikana, bila shaka ningelijikithirishia ya kheri na wala lisingelinigusa ovu. Mimi si chochote isipokuwa ni mwonyaji na mbashiriaji kwa watu wanaoamini.""
(07:188)

Ikiwa kiongozi na mbora wa watu ('alayhis-Swalaatu was-Salaam) hamiliki juu ya nafsi yake manufaa wala madhara isipokuwa kile alichokitaka Allaah, viyi viumbe wengine? Aayah kuhusu hili ni nyingi.

Kuhusiana na kuwauliza wapiga ramli, wachawi, wanajimu na watu mfano wao ambao wanachukua khabari katika mambo yaliyofichikana, ni jambo ovu lisilojuzu. Kuwasadikisha ni kubaya na khatari zaidi na bali ni chembe za kufuru. Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) amesema:

"Atakayemwenda mpiga ramli na akamuuliza juu ya kitu, basi swalah zake hazitokubaliwa siku arubaini."

Ameipokea Muslim katika "as-Swahiyh" yake. Kadhalika kutoka kwa Mu'aawiyah bin al-Hakam as-Sulamiy (Radhiya Allaahu 'anh) amepokea kwamba Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) amekataza kuwaendea makuhani na kuwauliza. Waandishi wa Sunan wamepokea kwamba Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) amesema:

"Atayemwenda kuhani na akamsadikisha kwa alichokisema, basi amekufuru yale yaliyoteremshwa kwa Muhammad."

Kuna Hadiyth nyingi zenyenye maana kama hii.

Kwa hiyo ni wajibu kwa waislamu kuhadhari na kuwauliza makuhani, wapiga ramli na wachawi wengine kujishughulisha na mambo yaliyofichikana na kuwahadaa waislamu, sawa ikiwa yanafanyika kwa jina la tiba au mengineyo katika yale Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) aliyokataza na kutahadharisha. Katika haya kunaingia yale yanayodaiwa na baadhi ya watu kwa kutumia jina la tiba katika mambo yaliyofichikana; kwa kunusa harufu ya kilemba, mtandio cha mgonjwa au mfano wa hayo anasema: "Mgonjwa huyu alifanya hili na hili..." katika mambo yaliyofichikana ambayo - kwa mfano kunusa kilemba cha mgonjwa na mfano wake - hakuna dalili yoyote. Uhalsia wa mambo ni kutaka kuwahadaa watu ili waseme: "Ni bingwa wa tiba" na "Ni bingwa wa maradhi mbalimbali na sababu zake". Anaweza kuwapa kitu katika dawa ambacho kwa makadirio ya Allaah dawa hiyo ikafanya kazi na kukadhaniwa kwamba ni kwa sababu ya dawa yake. Huenda vilevile maradhi yanatokamana na baadhi ya majini na mashaytwaan ambao wanamtumikia yule ambaye anadai kuwa ni bingwa wa tiba na hivyo wakamjuza baadhi ya mambo yaliyofichikana wanayopata kuyajua. Kwa hiyo anaamini hilo, ilihali majini na mashaytwaan wanafurahia ile 'ibaadah wanayowafanyia. Hivyo wanamwondoshea maradhi haya na wanamwacha na yale waliyomhadaa nayo kwa madhara mbalimbali. Hili ni jambo linalojulikana kwa majini, mashaytwaan na wale wanaowatumikia. Kwa hivyo ni wajibu kwa waislamu kutahadhari na hilo, kushauriana kuachana nalo na kumtegemea Allaah (Subhaanah) katika mambo yote. Hakuna neno kujitibu kwa Ruqyah iliyowekwa katika Shari'ah, dawa zinazoruhusiwa na kujitibisha kwa madaktari wanaotumia njia za kihisia na zinazoleweka ili kumtibu yule mgonjwa na kuhakikisha maradhi yake. Imesihi kutoka kwa Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) ya kwamba amesema:

"Allaah hakuteremsha maradhi isipokuwa ameteremsha dawa yake. Mwenye kuijua ameijua na ambaye hakuijua hakuijua."

Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) amesema:

"Kila maradhi yana dawa. Pindi dawa inapokutana na ugonjwa, unapona kwa idhini ya Allaah."

Amesema (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam):

"Waja wa Allaah! Jitibisheni, lakini msijitibishe kwa kilicho cha haramu."

Kuna Hadiyth nyingi zenyе maana kama hii.

Tunamuomba Allaah ('Azza wa Jall) azitengeneze hali za waislamu wote, aziponye nyoyo na miili yao kutokamana na kila baya, awakusanye juu ya uongofu na atukinge sisi na wao kutokamana na upotoshaji wa fitina na kumtii shaytwaan na marafiki zake - kwani hakika Yeye juu ya kila jambo ni muweza na hapana nguvu wala uwezo isipokuwa kwa msaada wa Allaah, Aliye juu, Mtukufu. Swalah na salaam zimwendee mja na Mtume Wake, Mtume wetu Muhammad, familia yake na Maswahabah wake.

Kipengele cha tatu

Kutoka kwa 'Abdul-'Aziyyah bin 'Abdillaah bin Baaz kwenda kwa ndugu mtukufu... Allaah amuwafikishe kwa kila kheri. Aamiyn. Salaamun 'alaykum wa Rahmatullaahi wa Barakaatuh. Amma ba'd:

Nimefikiwa na barua yenu tukufu na Allaah akubariki kwa mwongozo Wake. Ina faida ikiwa ni pamoja vilevile na kwamba katika mji wenu kuna watu wenye kushikamana na nyuradi ambazo Allaah hakuziteremshia dalili yoyote. Kuna zilizo na Bid'ah ilihali zengine zina shirki. Wanayanasibisha hayo kwa kiongozi wa waumini 'Aliy bin Abiy Twaalib (Radhiya Allaahu 'anh) na wengineo, wanasoma nyuradi hizo katika vikao vya Dhikr au misikitini baada ya swalah ya Maghrib na wanadai kwamba zinawakurubisha kwa Allaah. Kwa mfano wanasema:

"Kwa Allaah! Kwa wanaume wa Allaah! Tusaidie kwa msaada wa Allaah na kuwa msaada wetu kwa Allaah."

"Ee watu wenye haiba! Ee mabwana! Ee wenye msaada! Tujibuni na mtuombee kwa Allaah kwa ajili ya mja wenu aliyesimama aliye mlangoni kwenu na ambaye anaogopa mapungufu yake. Ee Mtume wa Allaah! Tuokoe! Sina mwengine zaidi yako wa kumwendea. Kutoka kwenu ndiko anapata yule anayetafuta na nyinyi, pamoja na Hamzah, kiongozi wa mashahidi, ndio watu bora wa Allaah. Hakuna wengine wa kuwaomba msaada isipokuwa nyinyi. Ee Mtume wa Allaah! Tuokoe!"

"Ee Allaah! Mswalie yule Uliyemuumba kwa ajili ya kufichua siri Zako kuu na nuru zako zenye rehema na hivyo akawa ni naibu wa uwepo wa kiungu na khalifa wa siri Zako za dhati."

Baada ya hapo ukataka vilevile kujua Bid'ah ni nini na shirki ni nini na kama ni sahihi kuswali nyuma ya imamu ambaye anaomba kwa du'aa kama hizi. Jawabu ni kama ifuatavyo:

Himdi zote zinamstahikia Allaah pekee na swalah na salaam zimwendee yule ambaye hakuna Mtume mwingine baada yake, familia yake, Maswahabah wake na wale wenye kuiga uongofu wake mpaka siku ya Qiyaamah. Amma ba'd:

Tambua - Allaah akuwafikishe - ya kwamba Allaah amewaumba viumbe na kuwatuma Mitume ('alayhim-us-Swalaatu was-Salaam) ili wamuabudu Yeye pekee, hali ya kuwa hana mshirika, kama alivyosema (Ta'ala):

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونَ

"Sikuumba majini na wanaadamu isipokuwa waniabudu." (51:56)

'Ibaadah ni kumtii Yeye (Subhaanah) na kumtii Mtume Wake Muhammad (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) kwa kutekeleza yale aliyoamrisha Allaah na kuacha yale Allaah na Mtume Wake wamekataza. Haya yanatakiwa kufanyika kwa kumuamini Allaah na Mtume Wake na kumtakasia Allaah nia katika matendo na wakati huo huo mtu kuwa na mapenzi kwa Allaah na kujidhalilisha Kwake pekee kikamilifu, kama alivyosema (Ta'ala):

وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَاهُ

"Mola wako ameamrisha, kwamba asiabudiwe yejote isipokuwa Yeye pekee." (17:23)

Bi maana ameamrisha na kufaradhisha kuabudiwa aabudiwe Yeye pekee. Amesema (Ta'ala):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ إِنَّا نَعْبُدُ وَإِنَّا نَسْتَعِينُ

"Kwa Jina la Allaah, Mwingi wa rehema, Mwenye kurehemu. Himdi zote anastahiki Allaah, Mola wa walimwengu. Mwingi wa rehema, Mwenye kurehemu, [ambaye ni] Mfalme wa siku ya malipo! Wewe pekee ndiye tunakuabudu na Wewe pekee tunakuomba msaada." (01:02-05)

Katika Aayah hizi amebainisha (Subhaanah) ya kwamba Yeye pekee ndiye ambaye anastahiki kuabudiwa na kutakwa msaada. Vilevile amesema ('Azza wa Jall):

فَاعْبُدُ اللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّينُ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ

"Mwabudu Allaah hali ya kumtakasia Yeye dini! Tanabahi, ni ya Allaah pekee dini iliyotakasika." (39:02-03)

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَا كُرَبَّةَ الْكَافِرِونَ

"Basi mwombeni Allaah hali ya kumtakasia Yeye dini japokuwa wanachukia makafiri." (40:14)

وَأَنَّ الْمُسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

"Hakika mahala pote pa kuswalia ni kwa ajili ya Allaah, basi msiombe yejote pamoja na Allaah." (72:18)

Aayah zinazohusu suala hili ni nyingi na zote zinafahamisha kwamba ni wajibu kumpwekesha Allaah katika 'ibaadah. Ni jambo linalojulikana kuwa du'aa, kwa aina zake zote, ni 'ibaadah na hivyo haijuzu kwa mtu yejote kumwomba mwengine asiyekuwa Mola Wake, kumtaka msaada wala kinga mwengine asiyekuwa Yeye kwa kutendea kazi Aayah hizi tukufu na zilizokuja zikiwa na maana kama hiyo. Hata hivyo haya yanahusiana na mambo na sababu zisizokuwa za kawaida na za kihisia ambazo kiumbe aliye hai na mbele yako ana uwezo wa kuyafanya. Hayo hayazingatiwi kuwa ni katika 'ibaadah. Bali ni mambo yanayojuzu kwa dalili za Qur-aan na Sunnah na kwa maafikiano mtu akamuomba msaada kiumbe mwenzie mambo ya kawaida ambayo ana uwezo wa kuyafanya, kwa mfano akamuomba msaada au kinga kuzuia shari ya mtoto wake, mfanya kazi wake, mbwa wake na mfano wa hayo. Hali kadhalika mtu akamuomba msaada kiumbe mwengine ambaye yuhai na mbele yako - au mtu asiyekuwepo kwa kutumia sababu za njia za kihisia - kwa mfano kuwasiliana nae kwa ajili ya kujenga nyumba yake au kwa ajili ya kutengeneza gari yake n.k. Miiongoni mwa haya ni yale Allaah

('Azza wa Jall) anayosema katika kisa cha Muusa ('alayhis-Swalaatu was-salaam):

فَاسْتَعِنُهُ اللَّذِي مِنْ شَيْئِهِ عَلَى اللَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ

"Akamsaidia yule ambaye ni katika kundi lake dhidi ya yule ambaye ni katika adui wake." (28:15)

Hali kadhalika pindi mtu anapomuomba msaada mwezie katika Jihaad, vita na mfano wa hayo. Kuhusu mtu kuwaomba msaada maiti, majini, Malaika, miti na mawe ni shirki kubwa na vilevile ni moja ya aina ya matendo ya washirikina wa kale kwa waungu wao kama al-'Uzzaa, al-Laat na wengineo. Vivyo hivyo inahusiana na mtu kuwaomba msaada na ulinzi waliohai, ambao anaitakidi kuwa wana sifa ya uungu, katika mambo yasiyoweza ye yeyote isipokuwa Allaah pekee, kwa mfano kumponya mgonjwa, kuziongoa nyoyo, kuingia Peponi, kuepuka Moto na mfano wa hayo. Aayah zilizotangulia na nyenginezo zilizokuja zikiwa na maana kama hiyo zote zinafahamisha kuwa ni wajibu kwa mtu kuuelekeza moyo wake kwa Allaah katika mambo yote na kumtakasia 'ibaadah Allaah peke yake. Hili ni kwa sababu waja wameumbwa kwa lengo hilo na hilo ndilo waliloamrishwa. Haya yanapatikana katika Aayah zilizotajwa na vilevile katika maneno Yake (Subhaanah):

وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا

"Mwabuduni Allaah na wala msimshirikishe na chochote." (04:36)

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

"Hawakuamrishwa jengine isipokuwa wamwabudu Allaah hali ya kumtakasia Yeye dini." (98:05)

Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) amesema katika Hadith iliyopokelewa na Mu'aadh (Radhiya Allaahu 'anh):

"*Haki ya Allaah kwa waja, ni wamuabudu Yeye na wala wasimshirikishe na chochote.*"⁵

Ameipokea al-Bukhaariy na Muslim. Vilevile amesema (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) katika Hadiyth iliyopokea Ibn Mas'uud (Radhiya Allaahu 'anh):

"*Atayekufa ilihali anaomba mwenza pamoja na Allaah, atainingia Motoni.*"

Ameipokea al-Bukhaariy. al-Bukhaariy na Muslim wamepokea kupitia kwa Ibn 'Abbaas (Radhiya Allaahu 'anhuma) ya kwamba Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) alimwambia Mu'aadh pindi alipomtuma kwenda Yemen:

"*Hakika unawaenda watu katika watu wa Kitabu. Hiryo basi iwe jambo la kwanza utalowalingania nalo ni: "Hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah".*"

Katika upokezi mwingine imekuja:

"*Kwa hiyo uwalinganie washuhudie ya kwamba hapana mungu wa haki isipokuwa Allaah na kwamba mimi ni Mtume wa Allaah.*"

Upokezi wa al-Bukhaariy unasema:

"*Hiryo basi walinganie wamuabudu Allaah peke yake.*"

Katika "as-Swahiyh" ya Muslim kumepokelewa kupitia kwa Twaariq bin Ashaym al-Ashja'iy (Radhiya Allaahu 'anh) ya kwamba Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) amesema:

"*Atayempwekesha Allaah na akakanusha vile vyote vyenye kuabudiuwa badala ya Allaah, imeharamika kwake mali na damu yake na hesabu yake iko kwa Allaah ('Azz wa Jall).*"

Hadiyth zilizo na maana kama hii ni nyingi. Tawhiyd hii ndio msingi wa dini ya Uislamu, msingi wa mila na ndio jambo muhimu kabisa. Hilo ndio faradhi muhimu zaidi, hekima ya kuumbwa majini na wanaadamu na hekima ya

⁵ al-Bukhaariy na Muslim.

kutumwa Mitume wote ('alayhim-us-Swalaatu was-Salaam) kama jinsi zilivyoashiria Aayah zilizotangulia. Baadhi yaazo ni:

وَمَا حَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونَ

"**Sikuumba majini na wanaadamu isipokuwa waniabudu.**" (51:56)

Dalili nyingine juu ya hilo ni maneno Yake ('Azza wa Jall):

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَبَيْوَا الطَّاغُوتَ

"**Hakika tulituma katika kila ummah Mtume [awaamrishe watu wake]** kwamba: "**Mwabuduni Allaah na jiepusheni na twaaghuut [miungu ya uongo].**" (16:36)

Vilevile maneno Yake (Subhaanah):

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا تُوحِيَ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

"**Hatukutuma kabla yako Mtume yejote isipokuwa Tulimfunulia Wahy ya kwamba: "Hakika hapana mungu wa haki isipokuwa Mimi - basi niabuduni!"**" (21:25)

Amesema ('Azza wa Jall) kwamba Nuuh, Huud, Swaalih na Shu'ayb ('alayhim-us-Swalaatu was-Salaam) waliwaambia watu wao:

يَا قَوْمَ اغْبَدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِهِ

"**Enyi watu wangu! Mwabuduni Allaah - kwani hamna mungu mwingine wa haki asiyekuwa Yeye!**" (07:59)

Huu ndio wito wa Mitume wote kama zilivyoahamisha Aayah zilizotangulia. Maadui wa Mitume walikiri kuwa Mitume waliwaamrisha kumuabudu Allaah peke yake na kujitenga mbali na waungu wenye kuabudiwa badala Yake, kama alivyosema ('Azza wa Jall) katika kisa cha 'Aad pale walipomwambia Huud ('alayhis-Swalaatu was-Salaam):

أَجْنَّتَنَا لِتَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا

"Je, umetujia ili tumwambudu Allaah pekee na tuache yale waliyokuwa wakiabudu baba zetu?"" (07:70)

Vilevile amesema (Subhaanahu wa Ta'ala) juu ya Quraysh pindi Mtume wetu Muhammad (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) alipowalingania wamuabudu Allaah peke yake na kuyaacha yale wanayoyaabudu badala ya Allaah katika Malaika, mawali, masanamu, miti na mfano wa hayo:

أَجْعَلِ الْأَلِهَةَ إِلَيْهَا وَاحِدًا إِنَّ هَلَّا لَشَيْءٌ عَجَابٌ

"Amewafanya waungu wote kuwa mungu mmoja? Hakika hili ni jambo la ajabu mno!" (38:05)

Amesema (Subhaanahu wa Ta'ala) katika Suurah "as-Swaaffaa":

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُو آمَّتَنَا لِشَاعِرٍ مُجَنِّبٍ

"Hakika wao walipokuwa wakiambiwa: "hakuna mungu wa haki isipokuwa Allaah", hutakabari. Wanasema: "Je, sisi kweli tuache miungu yetu kwa ajili ya mshairi mwendawazimu?"" (37:35-36)

Aayah zilizo na maana kama hii ni nyingi. Miogoni mwa zile Aayah na Hadiyth tulizokutajia, itapata kukubainikia - Allaah akuwafikishe wewe na mimi kuwa na uelewa katika dini na kutambua haki ya Mola wa walimwengu - ya kwamba maombi sampuli hii na utafutaji ulinzi uliobainisha katika swali lako, yote ni katika aina ya shirki kubwa. Hili, ni kwa sababu inahesabika kuwa ni kumtekelezea 'ibaadah mwengine asiyekuwa Allaah na ni kuwaomba wafu na wasiokuwepo kitu kisichoweza yejote asiyekuwa Yeye. Hili ni ovu zaidi kuliko shirki ya washirikina wa kale, kwa sababu washirikina wa kale walikuwa wakishirikisha katika kipindi cha raha. Ama katika kipindi cha majanga, walikuwa wakimtakasia 'ibaadah Allaah pekee kwa sababu walikuwa wakitambua ya kwamba (Subhaanah) pekee ndiye muweza wa

kuwaokoa kutokamana na matatizo. Amesema (Ta'ala) katika Kitabu Chake kinachobainisha kuhusu washirikina hawa:

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْقُلُبِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الَّتِينَ فَلَمَّا نَجَاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُنْ يُشْرِكُونَ

"Wanapopanda merikebu, humwomba Allaah hali ya kumtakasia Yeye dini; lakini anapowaokoa katika nchi kavu, tahamaki hao wanamshirikisha." (29:65)

Vilevile anawazungumzisha (Subhaanahu wa Ta'ala) katika Aayah nyingine:

وَإِذَا مَسَكُوكُمُ الصُّرُثُ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ فَلَمَّا نَجَاهُوكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنسَانُ كَفُورًا

"Inapokuguseni dhara baharini hupotea wale mnaowaomba isipokuwa Yeye pekee. Anapokuokoeni katika nchi kavu, mnakengeuka; mwanaadamu ni mwingi wa kukufuru." (17:67)

Iwapo washirikina hawa wa sasa watasema: "Sisi hatumaanishi ya kwamba hawa wananaufaisha wao wenyewe, wanayaponya maradhi yetu wao wenyewe, wanatunufaisha wao wenyewe au wanatudhuru wao wenyewe, isipokuwa tu tunatarajia uombezi wao mbele ya Allaah!", watajibiwa ifuatavyo:

Hili ndilo lililokuwa dhumuni na lengo la washirikina wa kale. Hawakuwa wakimaanisha ya kwamba waungu wao wanaumba, wanaruzuku, wananaufaisha au wanadhuru wao wenyewe, kwa sababu linabatilisha yale Allaah aliyoleta kuhusu wao katika Qur-aan na kwamba walichokuwa wakitaraji ni uombezi, nafasi zao na kuwakurubisha kwa Allaah. Amesema (Subhaanahu wa Ta'ala) katika Suurah "Yuusuf" ('alayhis-Swalaatu was-Salaam):

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَصْرُهُمْ وَلَا يَنْعَمُهُمْ وَيَمْلُؤُنَ هُؤُلَاءُ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ

"Wanaabudu asiyekuwa Allaah ambao hawawezi kuwadhuru na wala hawawezi kuwanufaisha na wanasema: "Hawa ni waombezi wetu mbele ya Allaah." (10:18)

Ndipo Allaah akawaraddi katika maneno Yake (Subhaanahu wa Ta'ala):

فَإِنْ أَنْتُمْ لَا يَعْلَمُونَ اللَّهُ مَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشَكُُّونَ

"Sema: "Je, mnajulisha Allaah kwa yale asiyoyajua mbinguni na ardhini?" Utakasifu ni Wake na Yuko juu ya yale yote wanayomshirikisha!" (10:18)

Kwa hiyo akabainisha (Subhaanah) ya kwamba hamtambui muombezi yeote mbinguni wala ardhini wa kuwaombea kwa njia wanayomaanisha washirikina. Yule ambaye Allaah hatambui uwepo wake, hana uwepo wowote, kwa sababu hakuna chenye kufichikana Kwake. Amesema (Ta'ala) katika Suurah "az-Zumar":

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحُقْقِ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينُ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْحَالِصُ

"[Huu ni] uteremsho wa Kitabu kutoka kwa Allaah Mwenye nguvu kabisa, Mwenye hikmah. Hakika Sisi tumekuteremshia Kitabu kwa haki basi mwabudu Allaah hali ya kumtakasia Yeye dini! Tanabahi, ni ya Allaah pekee dini iliyotakasika!" (39:01-03)

Akabainisha (Subhaanah) ya kwamba 'ibaadah anatekelezewa Yeye peke yake na kwamba ni wajibu kwa waja kumtakasia 'ibaadah Yeye ('Azza wa Jall). Hili ni kwa sababu maamrisho Yake kwa Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) kumtakasia 'ibaadah, ni maamrisho yanayowagusa watu wote. Maana ya "dini" hapa ni 'ibaadah na 'ibaadah maana yake ni kumtii Yeye na kumtii pia Mtume Wake (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam), kama ilivyotangulia. Vilevile kunaingia ndani yake du'a, kuomba uokozi, khofu, kutaraji, kuchinja, kuweka nadhiri na mfano wa hayo, kama ambavyo kunaingia vilevile swalah, swawm na mengine yote ambayo Allaah na Mtume Wake wameamrisha. Baada ya hapo akasema ('Azza wa Jall):

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أُولَئِكَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقْرِبُونَا إِلَى اللَّهِ رُزْقًا

"Wale waliojichukulia badala Yake walinzi [wakisema]: "Hatuwaabudu isipokuwa ili watukurubishe kwa Allaah ukaribio." (39:03)

Bi maana wanasema: "hatuwaabudu isipokuwa ili watukurubishe kwa Allaah ukarbio". Ndipo Allaah akawaraddi kwa kuwaambia:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ

"Hakika Allaah hamwongoi aliye muongo kafiri." (39:03)

Kwa hiyo akabainisha (Subhaanah) katika Aayah hii tukufu, ya kwamba makafiri hawakuwaabudu mawalii badala Yake isipokuwa lengo ilikuwa wawakurubishe mbele ya Allaah. Hili hili ndilo lengo la makafiri wote wa tangu hapo kale na wa sasa. Allaah amebatilisha hilo kwa maneno Yake aliposema:

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ بِيَنْهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَتَّخِلُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ

"Hakika Allaah atahukumu baina yao katika yale waliyokhitilafiana nayo. Hakika Allaah hamwongoi aliye muongo kafiri." (39:03)

Kwa hiyo akabainisha (Subhaahah) uongo wao na madai yao ya kwamba waungu wao wanawakurubisha kwa Allaah na akawakufurisha kwa sababu ya ile 'ibaadah wanayowatekelezea. Kwa hilo anapata kutambua kila yule ambaye ana maarifa machache kabisa, ya kwamba ukafiri wa wale makafiri wa kale ulikuwa kuwafanya Mitume, mawalii, miti, mawe na viumbe wengine waombezi baina yao wao na Allaah. Walikuwa wakionelea kuwa wanatatua haja zao pasi na idhini wala radhi Zake (Subhaanah), kama ambavyo mawaziri wanavyoombea kwa wafalme. Kwa hivyo wakamlinganisha ('Azza wa Jall) na wafalme na mawaziri. Wanasema: "Kama ambavyo yule ambaye ana haja ya mfalme na kiongozi hutumia uombezi wa watu wake maalum na mawaziri, kadhalika na sisi tunajikurubisha kwa Allaah kwa kuwaabudu Mitume Wake na mawalii Wake." Hii ni batili ilio kubwa kabisa, kwa sababu Yeye (Subhaanah) hana mwenza na wala halinganishwi na viumbe Wake. Hakuna yejote awezae kuombea Kwake isipokuwa kwa idhini Yake na wala hamuidhinishi yejote kuombea isipokuwa wapwekeshaji peke yao. Hakika Yeye (Subhaanahu wa Ta'ala) juu

ya kila jambo ni muweza na ni mjuzi wa kila kitu. Yeye ndiye Muhurumiaji wa wenyewe huruma. Hamwogopi yejote na wala haogopi kamwe. Yeye ndiye mshindi Aliye juu ya waja Wake. Wao wako chini anawaendesha vile anavyotaka, tofauti na wafalme na viongozi.

Hawawezi kufanya yote na wala hawajui kila kitu. Kwa ajili hiyo ndio maana wanahitaji mtu katika viongozi wao, watu wao wa karibu na wanajeshi wao kuwasaidia kile kitu ambacho huenda hawawezi kukifanya. Kadhalika wanawahitaji ili wawafikishie wale wenyewe haja ambao hawana utambuzi wowote juu ya zile haja zao. Vilevile wanahitaji mtu ambaye atawapaka mafuta na kuwaliwaza katika mawaziri na watu wa karibu. Kuhusu Mola wa viumbe ('Azza wa Jall), yeye ni mkwasi wa viumbe Wake wote na Yeye ni Mwenye huruma kwao kuliko mama zao wenyewe. Yeye ni Mwenye kuhukumu kwa uadilifu ambaye anakiweka kila kitu mahala pake stahiki kwa vile inavyopelekea hekima, ujuzi na nguvu Zake. Kwa ajili hiyo haijuzu kumlinganisha Yeye na viumbe Wake kwa hali yoyote ile. Kwa sababu hii amebainisha (Subhaanah) kwenye Kitabu Chake ya kwamba washirikina wamethibitisha kuwa Yeye ndiye muumba, mwenye kuruzuku, mwenye kuwaendesha viumbe, anayemsikia mwenye kudhikika na kuondosha matatizo, mwenye kuhuisha na mwenye kufisha na matendo Yake mengine (Subhaanah), lakini mzozo uliokuwepo kati ya washirikina na Mitume ilikuwa katika kumtekelezea 'ibaadah Allaah peke yake, kama alivyosema (Jalla wa 'Alaa):

وَلَمْ يَأْتُهُمْ مَنْ حَلَقُهُمْ لِيَقُولُوا اللَّهُ

"Ukiwaauliza, ni nani kawaumba, bila shaka watasema: "Ni Allaah."'" (43:87)

Vilevile amesema (Ta'ala):

فُلُونَ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمْنَ بِعْلُوكَ السَّمْنَعِ وَالْأَبْصَارِ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ
الْأَمْرَ ﴿٤٣﴾ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُمَّ فَقْلُونَ أَفَلَا تَتَّقُونَ

"Sema:: "Nani anayekuruzukuni kutoka mbinguni na ardhini? Nani anayemiliki kusikia na kuona? Nani anayemtoa aliye hai kutoka maiti na anayemtoa maiti kutoka aliye uhai? Nani anayeyaendesha mambo? Watasema: "Ni Allaah." Basi sema: "Je, basi hamchi?"" (10:31)

Aayah zilizo na maana kama hii ni nyingi na Aayah zinazofahamisha kuwa mgogoro uliyokuwepo kati ya Mitume na watu ilikuwa kumtakasia 'ibaadah Allaah pekee zimetangulia kutajwa. Amesema (Subhaanah):

وَلَقَدْ بَعَنَّا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ

"Hakika tulituma katika kila ummah Mtume [awaamrishe watu wake] kwamba: "Mwabuduni Allaah na jiepusheni na twaaghuut [miungu ya uongo]."" (16:36)

Pamoja vilevile na Aayah zilizokuja zilizo na maana kama hiyo. Sehemu nyingi katika Kitabu Chake kitukufu amebainisha (Subhaanah) suala la uombezi. Amesema (Ta'ala) katika Suurah "al-Baqarah":

مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ

"Nani huyu ambaye anashufai mbele Yake bila ya idhini Yake." (02:255)

Amesema katika Suurah "an-Najmiy":

وَكُمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ لَا تُعْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَرَضَى

"Malaika wangapi mbinguni, hautowafaa kitu chochote uombezi wao, isipokuwa baada ya kuwa Allaah ametolea idhini kwa amtakaye na akaridhia." (53:26)

Amesema katika Suurah "al-Anbiyaa" alipowa akiwasifu Malaika:

وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرَضَى وَهُمْ مِنْ حَسْبِيهِ مُشْفِقُونَ

"Hawamuombei uombezi yejote isipokuwa kwa yule ambaye Amemridhia. Nao kutokana na kumkhofu ni wenye kutahadhari." (21:28)

Vilevile ameeleza ('Azza wa Jall) ya kuwa hayuko radhi na waja Wake makafiri na kwamba yuko radhi na kushukuru kwao. Kushukuru ina maana ya kumuabudu Yeye pekee na kumtii kwa matendo. Amesema (Ta'ala) katika Suurah "az-Zumar":

إِنْ تَكُفُّرُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَنِّي عَنْكُمْ ۖ وَلَا يَرْضَى لِعِبَادِهِ الْكُفَّارُ ۚ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ

"Mkikufuru, basi hakika Allaah ni mkwasi kwenu. Haridhii kufuru kwa waja Wake, na mkishukuru huridhika nanyi." (39:07)

al-Bukhaariy amepokea katika "as-Swahiyh" yake kupitia kwa Abu Hurayrah (Radhiya Allaahu 'anh) aliyesema:

*"Ee Mtume wa Allaah! Ni watu gani wenye furaha sana wataopata uombezi wako?"
Akasema: "Ni yule mwenye kusema: "hafana mungu wa haki isipokuwa Allaah hali ya kuwa ni msafi ndani ya moyo - au kwenye nafsi yake."*

Katika "as-Swahiyh" imepokelewa vilevile kupitia kwa Anas (Radhiya Allaahu 'anh) ya kwamba Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) amesema:

"Kila Mtume ana maombi yenye kuitikiwa. Kila Mtume aliharakisha maombi yake, mimi nimeyaficha maombi yangu ambayo yatakuwa ni uombezi kwa ajili ya Ummah wangu siku ya Qiyaamah. Atayekufa katika Ummah wangu ilihali hamshirikishi Allaah na chochote, ataupata - Allaah akitaka."⁶

Hadiyth zilizo na maana kama hii ni nyingi. Aayah na Hadiyth zote tulizotaja zinafahamisha ya kuwa 'ibaadah ni haki ya Allaah pekee na kwamba haifai kumtekelezea chochote katika hayo asiyekuwa Allaah - si Mitume wala wengine - na kwamba uombezi ni milki ya Allaah (Subhaanahu wa Ta'ala), kama alivyosema (Ta'ala):

فُلٌلٌ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا

"Sema: "Uombezi wote ni wa Allaah pekee."" (39:44)

⁶ Muslim.

Hakuna anayeistahiki isipokuwa pale atapompa idhini yule muombezi na vilevile awe radhi na yule mwenye kuombewa. Naye (Subhaanah) haridhii isipokuwa kutekelezewa 'ibaadah Yeye pekee, kama ilivyotangulia. Kuhusu washirikina wamepokonywa uombezi wote, kama alivyosema (Ta'ala):

فَمَا تَنْعَمُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ

"Basi hautowafaa uombezi wowote wa waombezi." (74:48)

مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ

"Madhalimu hawatokuwa na rafiki wa dhati na wala mwombezi anayetiiwa." (40:18)

Dhuluma inapotajwa kwa kuachiwa, basi kinachokusudiwa ni shirki, kama alivyosema (Ta'ala):

وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ

"Makafiri wao ndio madhalimu." (02:254)

إِنَّ الشَّرِكَ أَظْلَمُ عَظِيمٌ

"Hakika shirki ni dhulma kubwa mno!" (31:13)

Ama uliyotaja katika swalii kuhusiana na maneno ya Suufiyyah na wengineo wanayofanya misikitini na kwengineopo, kwa mfano:

"Ee Allaah! Mswalie yule Uliyemuumba kwa ajili ya kufichua siri Zako kuu na nuru zako zenye rehema na hivyo akawa ni naibu wa uwepo wa kiungu na khalifa wa siri Zako za dhati... " na kadhalika, jawabu ni kama ifuatavyo:

Maneno kama haya na mfano wake ni katika kujikalifisha na Tanattwu⁷ jambo ambalo Mtume wetu (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam)

⁷ Mtu kukipa kitu hadhi kushinda kiwango chake.

alitahadharisha katika yale yaliyopokelewa na Muslim katika "as-Swahiyh" kupidia kwa 'Abdullaah bin Mas'ud (Radhiya Allaahu 'anh) ambaye ameeleza kuwa Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) amesema:

"Mutanattwi'uun wameangamia."

Alisema hivo mara tatu. Imaam al-Khattwaabiy (Rahimahu Allaah) amesema:

"Mutanattwi⁸ ni yule anayejiingiza kwa kina ndani ya kitu kupita kiwango chake. Kukipekua kwa ndani ni kwa mujibu wa madhehebu ya wanafalsafa, ambao huingia ndani ya mambo yasiyowahusu na yasiyofahamika na akili zao."

Abuus-Sa'aadaat bin al-Athiyr amesema:

"Ni wale wenye kuijingiza kwa kina ndani ya kitu na kupindukia katika falsafa na wenye kuzungumza kwa maneno yaliyopetuka. Linatokamana na neno "Natw'" ni msamiati. Baada ya hapo likatumika kwa kila ambaye ni mpetukaji katika maneno na vitendo."

Kujengea juu ya haya yaliyotajwa na maimamu wawili - ambao ni maimamu wa lugha - inakubainikia wewe na kila ambaye ana maarifa machache, ya kwamba hizi namna za kumtumia swalah na salaam Mtume na kiongozi wetu, Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam), ni kujikakama na kipindukia kiwango cha kitu na imekatazwa. Jambo lililowekwa katika Shari'ah kwa Muislamu kuhusiana na suala hili, ajifunze namna zilizothibiti kutoka kwa Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) juu ya kumtumia swalah na salaam, jambo ambalo linatosha. Katika hayo ni pamoja vilevile na yale yaliyopokelewa na al-Bukhaariy na Muslim katika "as-Swahiyh" zao - na tamko ni la al-Bukhaariy - kupidia kwa Ka'b bin 'Ujrah (Radhiya Allaahu 'anh) ambaye amesimulia kuwa Maswahabah (Radhiya Allaahu 'anh) walisema:

⁸ Wingi wa Mutanattwi'uun.

"Ee Mtume wa Allaah! Tumeamrishwa kukuswalia. Tukuswalie vipi?" Ndipo akasema: "Sema: "Ee Allaah! Mswalie Muhammad na familia ya Muhammad kama Uliviyomswalia Ibraahiyim na familia ya Ibraahiyim - hakika Wewe ni muhimidiwa mtukufu - na mbariki Muhammad na familia ya Muhammad kama Uliviyombariki Ibraahiyim na familia ya Ibraahiyim - hakika Wewe ni muhimidiwa mtukufu."⁹

Katika "as-Swahiyh" mbili kumepokelewa kutoka kwa Abu Humayd as-Saa'idiy (Radhiya Allaahu 'anh) ya walisema:

"Ee Mtume! Ni vipi tutakuswalia?" Ndipo akasema: "Semeni: "Ee Allaah! Mswalie Muhammad, wakeze na dhuriya yake kama Uliviyokiswalia kizazi cha Ibraahiyim. Na mbariki Muhammad, wakeze na dhuriya yake kama Uliviyokibariki kizazi cha Ibraahiyim - kwani hakika Wewe ni muhimidiwa mtukufu."¹⁰

Katika "as-Swahiyh" ya Muslim kutoka kwa Abu Mas'uud al-Ansaaariy (Radhiya Allaahu 'anh) ambaye amesema:

"Bashiyr bin Sa'd alisema: "Ee Mtume wa Allaah! Allaah ametuamrisha kukuswalia. Tukuswalie vipi?" Akanyamaza kisha akasema: "Ee Allaah! Mswalie Muhammad na familia ya Muhammad kama Uliviyomswalia Ibraahiyim. Na mbariki Muhammad na familia ya Muhammad kama Uliviyombariki Ibraahiyim katika limwengu zote mbili. Hakika Wewe ni muhimidiwa mtukufu."¹¹

⁹ Allaahumma swalli 'ala Muhammad, wa 'ala aali Muhammad, kamaa swalayta 'ala Ibraahiyim, wa 'ala aali Ibraahiyim, innaka hamiydun majiyd, wa baarik 'ala Muhammad, wa 'ala aali Muhammad, kamaa barrakta 'ala Ibraahiyim, wa 'ala aali Ibraahiyim, innaka hamiydum majiyd.

¹⁰ Allaahumma swalli 'ala Muhammad wa 'ala azwaajihii wa dhurriyaatihii, kamaa swalayta 'ala aali Ibraahiyim. Wa baarik 'ala Muhammad azwaahihii wa dhurriyaatihii kamaa barrakta 'ala Ibraahiyim. Innaka hamiydum majiyd.

¹¹ Allaahumma swalli 'ala Muhammad, wa 'ala aali Muhammad, kamaa swalayta 'ala Ibraahiyim. Wa baarik 'ala Muhammad, wa 'ala aali Muhammad, kamaa barrakta 'ala Ibraahiyim fijl-'Aalamiyin. Innaka hamiydum majiyd.

Matamshi haya na yenye kufanana na haya ambayo yamethibiti kutoka kwa Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam), ndiyo ambayo Muislamu anatakiwa kutumia pindi anapomtumia Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) swalah na salaam, kwa kuwa Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) ndiye mjuzi zaidi wa watu anayejua kinachostahiki kutumika kwake, kama ambavyo vilevile ndiye mjuzi zaidi wa watu anayejua yanayostahiki kutumika kwa Mola Wake. Ama kuhusu matamshi ya kujikakama na yaliyozuliwa na matamshi yaliyo na maana za kimakosa, kama mfano wa matamko yaliyotajwa kwenye swali, hayafai kutokamana na kwamba yana kujikakama na isitoshi vilevile yanaweza kufasiriwa kwa maana ya kimakosa ukiongezea na kwamba yanaenda kinyume na matamshi yaliyochaguliwa na Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) na akawaelekeza nayo Ummah wake. Hakika ye ye ndiye kiumbe aliye mjuzi, mnsihiaji zaidi na ambaye ametakasika na kujikakama - swalah na salaam ziwe juu yake.

Nataraji zile dalili tulizozitaja ili kubainisha uhakika wa Tawhiyd, uhakika wa shirki, tofauti kati ya washirikina wa kale na washirikina wa sasa na vilevile kubainisha namna sahihi iliyowekwa katika Shari'ah kumswalia Mtume wa Allaah (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam), ni yenye kutosheleza kwa ambaye anataka kuijua haki. Ama kuhusu yule ambaye lengo lake sio kutaka kuijua haki, huyu si mwengine isipokuwa anafuata matamanio yake. Allaah ('Azza wa Jall) amesema:

فَإِنْ لَمْ يَسْتَحْيِبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَصَابَ مِنْ أَنْ تَبَعَ هُوَأُبَيْرٌ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْفَقْرَمُ الظَّالِمِينَ

"Wasipokuitikia, basi tambua ya kwamba wanafuata matamanio yao, na nani mpotofu zaidi kuliko yule aliyefuata matamanio yake bila ya mwongozo kutoka kwa Allaah? Hakika Allaah haongoi watu madhalimu." (28:50)

Kwa hiyo amebainisha (Subhaanah) katika Aayah hii tukufu ya kwamba watu inapokuja katika ule uongofu na dini ya haki ambayo Allaah amemtuma nayo Mtume Wake Muhammad (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam)

wamegawanyika makundi mawili. Kundi la kwanza ni lile lenye kumuitikia Allaah na Mtume Wake ilihali lingine ni lenye kufuata matamanio yake. Vilevile amebainisha (Subhaanah) ya kwamba hakuna mpotevu zaidi kuliko yule anayefuata matamanio yake pasi na kuwa na uongofu wa Allaah. Tunamuomba Allaah ('Azza wa Jall) atukinge kutokamana na kufuata matamanio kama ambavyo tunamuomba vilevile (Subhaanah) atujaalie sisi, nyinyi na waislamu wengine mionganoni mwa wale wenye kumuitikia Yeye ('Azza wa Jall) na Mtume Wake (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam), wenye kuiadhimisha Shari'ah Yake na wenye kujiepusha na yote katika Bid'ah na matamanio yenye kwenda kinyume na dini Yake. Hakika Yeye ni Mwingi wa kutoa na ni mkarimu.

Swalah na salaam zimwendee mja na Mtume Wake, Mtume wetu Muhammad, familia yake, Maswahabah zake na wale wenye kuwafuata kwa wema hadi siku hiyo ya Mwisho.